

Højremænd enige med mange Radikale, at paa alle Punkter skal Ligheden gennemføres undtagen maaske med Hensyn til den tarveligste Form for Ulighed, som bestaar i Ulighed med Hensyn til Penge, med Hensyn til Formue. Derfor maa jeg have Lov til at sige, at man kan ikke stille et saadant Lighedsbegreb op i al Almindelighed. Lighed bør i alt Fald kvalificeres, og det gælder særlig den økonomiske Side af Sagen, som jeg nu vender mig til.

I samme Øjeblik vi faar en Række kvindelige Embedsmænd, opstaar Spørgsmaalet om, hvilket af de to store Principper vi skal gaa frem efter: Lige Løn, lige Arbejde eller: Enhver efter sine Fornødenheder. . . . Ved 1. L. f. A. A. maa der tages Hensyn til tidligere Afsked, til Sygedage o. s. v. Saa længe Statistiken for Eterne viser Forskel for Mand og Kvinde med Hensyn til Sygedage, er samme Løn ikke lige Løn. Jeg skal ikke være ked af, at vi forandrer dette Princip derhen, at vi deler Lønnen i to Dele: en fast Løn og en Løn, som varierer efter Antallet af Børn, overfor hvem vedkommende har Forsørgerpligt. En Professors Løn er 6000 Kr. En Upgkarl kan leve deraf, men en Mand, som har tolv Børn, er en ren Proletar med den Løn, og der vil, hvis en enlig Dame har den paagældende Stilling, ikke være nogen Sammenligning mellem de to Personers Stilling. . . .

Naar man nu vil hemme Avancementet i visse Pladser, som Mænd nu har, kommer man til at lægge Lønningen om, saaledes at den retter sig efter Børneantallet.

Sluttelig anbefaledes Lovforslaget.

Karen Ankersted (K.)

udtalte paa de ugifte Kvinders Vegne sin Glæde over Lovforslaget, og saa ved dets forhaabentlige snarlige Vedtagelse sidste Skranke falde for Kvinders og Mænds Ligeberettigelse i det borgerlige Liv. Taleren mente, at det særligt vil være den ugifte Kvinde, som kommer til at indtage de forskellige Stillinger i de forskellige Eter; den gifte Kvinde vil navnlig, hvis hun har Børn i Hjemmet, have tilstrækkeligt at varetage. Endvidere udtalte hun det Haab, at ogsaa den Skranke vil falde, hvorefter Kvinders Løn hidtil er sat i Forhold til Mændenes. „Man kan dog ikke stille en Lønsats op for højere Embedsmænd og en for højere Embedskvinder.“ En Lønning ef-

ter Fornødenheder ansaas for uheldig. Fornødenhederne vilde stige baade for den ene og den anden.

Taleren var „glad over, at Kvinderne nu kunne faa Domerembeder, mere betænkelig ved at tildele dem Præsteembeder, men kunde alt i alt udtale sin store Glæde over, at Lovforslaget var kommet frem, og at det, som det lod til, var blevet modtaget med Velvilje fra alle Sider.

Kammersgaard (S.)

kunde ikke give Mathilde Hauschultz Ret i, at Udviklingen var gaaet hurtig. Fra Kvinden i 1875 fik Adgang til Universitet og til nu ligger en ikke kort Række af Aar. Taleren havde forstaaet J. Oskar Andersen, at denne mente, Kvinderne kun skulde beklæde de lavere lønnede gejstlige Stillinger, men indsaar ikke, hvorfor det skulde være Tilfældet.

„Tværtimod, jeg vilde synes, at en Bispestilling særlig egnede sig for Kvinder. Jeg vil understrege, at det ærede Medlem paa indirekte Maade, synes jeg, opfordrede Biskopperne til at gøre Strejke med Hensyn til Kollatsspørgsmaalet, hvis der var Tale om at udnævne Kvinder til Præster. Nej, vi maa bort fra de gamle Fordomme og bort fra den gamle Tale, at Kvinden skal tie i Forsamlingen. Jeg finder vedblivende, at navnlig Præstestillingen egner sig i fortrinlig Grad for Kvinderne.“

Statsminister (Zahle):

„Den Modtagelse, nærværende Lovforslag har faaet, har glædet mig, fordi den har overbevist mig om, at jeg har skønnet rigtigt naar jeg mente, at nu var Tiden moden til en Reform som den her foreslaaede. Ved dette Lovforslag er Debatten om Kvinders Adgang til Embeder og Bestillinger og Ombud helt vendt om. Tidligere har man diskuteret, hvorvidt en Kvinde burde have Adgang til dette eller hint Embede. Nu er der kun Diskussion om, at Kvinder faa en bestemt Art af Embeder, nemlig Præsteembeder, som en ganske enkelt Taler her i Tinget har øvet Modstand imod. Spørgsmaalet er altsaa ikke længere, om Kvinder skal have Adgang til Embeder i al Almindelighed, men Spørgsmaalet bliver, om man kan holde Kvinder ude fra een eneste bestemt Art af Embeder. Allerede derved er meget naaet, og vi naar nok videre endnu, for det lykkes ganske sikkert ikke at opretholde Forbud imod, at Kvinder bliver Præster.

Til det ærede 7de Medlem for Hovedstaden (Mathilde Hauschultz) skal jeg sige, at hun har Ret i, at naar dette Lovforslag er gennemført, staar endnu tilbage en Lov, som tilsikrer Kvinderne retslig set Ligestilling med Mændene i Hjemmet; hvilken Stilling Kvinden nemlig faktisk har i Hjemmet i Forhold til Manden, er jo ikke alene afhængigt af Retsnormer, og der er vist Hjem, hvor Kvinden har den førende Stilling, ligesom der ogsaa under en anden Lovgivning vil blive Hjem, hvor Manden har den førende Stilling. Men en retslig Ligestilling i Hjemmet med Manden bør Kvinden have, og det skal ikke være mere end den allermost fornødne Tid, inden jeg skal forelægge for dette høje Ting et Forslag til Lov om Ægteskab.

„Det ærede 7de Medlem for Hovedstaden talte, som om dette Lovforslag alene drejede sig om Kvinders Adgang til at blive Præster og Dommere. Det gør det ingenlunde. Det drejer sig om Kvinders Adgang til Embeder i al Almindelighed, ogsaa til mange andre Stillinger og Embeder og Ombud end de to nævnte. — At man, efter at denne Lov var blevet gennemført, skulde foretrække Mænd for Kvinder, og at der derfor ikke skulde komme noget ud af det hele, kan jeg godt forstaa, at en konservativ Kvinde kan udtale, thi i det Øjeblik, vi har en konservativ Regering, er det meget muligt, at det kan gaa saadan; men det vil ikke gaa saadan, naar man har en radikal Regering, det kan det ærede Medlem være ganske rolig for.

Det ærede Medlem ønskede, at man i Retsplejeloven skulde rette Ordet „Mand“ til „Person“, for at der ikke skulde være nogen Tvivl om, at Kvinder ogsaa havde Adgang til Dommerembeder. En saadan Rettelse er ganske overflødig, og der er derfor ingen Grund til at foretage den, thi naar nærværende Lovforslag er gennemført, er det en given Ting, at selv om der staar „Mand“ i Retsplejeloven, vil Kvinder ogsaa have Adgang til at blive Dommere. Og ikke alene er det overflødigt, men man kan ikke ad denne Vej naa frem til Maalet: at have et neutralt, et kønsløst Udtryk. Naar Ægteskabsloven skal forelægges, vil det være nødvendigt i dette Forslag, uagtet det handler om baade Mand og Kvinde og tilsiger dem de samme Rettigheder, bestandig at sige „han“, „han“, „han“ dér, hvor det efter hele Lovens Sammenhæng og Indhold er